

Lovčal franko 24 -
P. n. Knjižnica Zg. de. za S. S.
Koroška c. 10
(Doban. 1907) Maribor

državi SHS poverljiva.

Posamezna številka stane 60 vinarjev.

Naročilna lista:
Čelo leto : : K 50—
Pol leta : : : 26—
Četri leta : : : 13—
Zunaj Jugoslavije:
Čelo leto : : : 66—
Posamezne številke
na tihih straneh 60 v.
Uredništvo i. upravništvo:
Maribor, Koroška ulica
št. 8. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Inserati ali oznanila
se računajo po K 1.80
od enoredne petitvrste
pri večkratnih oznanilih
— popust —

„Straža“ izhaja v por-
deljek, sredo in petek.
Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more
govoriti vsak dan od
11. do 12. ure dopoldne.

103. številka.

Maribor, dne 17. septembra 1920.

Letnik XII.

stavil uradni Zebot resolucijo: „protestiramo, da za-
seda v ententni komisiji v Celovcu, ki ima nadzoro-
vati glasovanje, italijanski zastopnik knez Borghese,
ki kot prizadeta stranka ne more biti nepristranski,
ter zahtevamo, da se takoj odstrani.“ Zebotova resolu-
cija je zadela v živo. Dokler sedi in vodi takozva-
no ententno misijo v Celovcu Lah Borghese, je gla-
sovanje na Koroškem nemogoče. Lah hočejo na vsak
način iztrgati Koroško, da zamorejo potem iztegniti
svoje prste tudi po Gorenjski. Nekoliko so se zara-
čunali. Nemci so jim predstavljali, da pojde z glasova-
njem lahko. Ko se je pa pokazalo, da je ljudstvo v
ogromni večini za nas, so pričeli delati intrige in
prihajati z eno zahtevo za drugo, ki naj bi ponaredi-
la ljudsko voljo in pokvarila nam na škodo glasova-
nje. Naenkrat so prišli z zahtevo, da se mora odpreti
demarkacijska črta in vsej nemški druhali pustiti k
nam prost pristop. Zgodilo se je, a Lahom (govorimo
kar naravnost o Lahih, ker Nemci so tukaj samo še
slamnatni možičeljni) ni pomoglo ničesar.

Zahtevali so, da se morajo vrniti vsi nemški
zločinci, vsi oni razbojniki, ubijalci, tatje, ki so pri
nas izvrševali zločine in potem zbežali v Avstrijo.
Zgodilo se je, a Lahom ni pomoglo ničesar. Samo le
knez Borghese si je pridobil žalostno slavo, da je pa-
tron celotnega koroškega tolovajstva in rokovnjaštva.
Zahtevali so, da se morajo umakniti naši vo-
jaki iz glasovalnega ozemlja. Sami so pa nagrmadili
vojaštvo ob naši meji in po Celovcu se izprehajajo
italijanski vojaki v uniformi in brez uniforme. Zgo-
dilo se je, a razpoloženje ljudstva je ostalo neomajno
na naši strani.

Sedaj pa zahteva stari laški intrigant nič manj
kot da naj gre vse naše orožništvo iz dežele in naj
se ukinejo vsi sekvestri nad nemškimi veleposestvi.
Najprej je mislil, da bo mogoče zmagati z enostav-
nim glasovanjem, potem, ko je videl, da bi s pošte-
nim glasovanjem šlo slabo, je začel zavijati in obra-
čati mirovno pogodbo na tako plat, da bi iz nje iztis-
nil kaj za Nemce ugodnega. Slednjic, ko vse to ni nič
pomoglo, je naravnost vrgel mirovno pogodbo v stran
in si izmišlja vedno nove zahteve, ki so ž njo v po-

nja.
ečno za-
upravi pa
no, da stoji p
spada tudi orožništvo. Sodnik ne more nikogar obsoditi, ako ga ne pripelje orožnik; politična oblast ne more izdajati odredb, ako jih ne more izvrševati po tem orožništvu. Sedaj naj naše orožništvo odide in sestavijo naj novo, seveda obstoječe iz najbolj zagriženih nemčurških hujskačev, ki ne bodo stali na strani ne naši sodniki, ne politični oblasti. Se hujše je ukinitje nadzorstva nad veleposestvi. Bila so dana od nadzorstvo popolnoma pravilno in popolnoma v skladu z mirovno pogodbo. Sedaj zahteva intrigant Borghese, da se mora ukiniti nadzorstvo, nemški graščak naj pride nazaj, spodi vse slovenske najemnike, a svet, katerega so obdelali, vsaj za dobo glasovanja razdeli med nemčurje. To je enostavni rop in nasilje, katero hoče izvršiti ententa nad našim prebivalstvom, da ga terorizira, a Nemcem pomore na konja. Če govorimo o ententi, mislimo predvsem laškega intriganta Borghesija, saj on vodi in komandira vse. V poštenost Italijana od začetka nismo imeli nobenega zaupanja, ker je nemogoče, da bi bil isti človek zločinec, sodnik, zagovornik zločinca in priča obenem. Mi smo pristali na glasovanje na Koroškem, čeprav je samonasebi krivično, neumno, za nas razžalljivo. Krivično je, da se odredi glasovanje tam, koder je ljudstvo še popolnoma pod vplivom 1200letne sužnjosti, ne pa v Trstu, kjer je s prelivanjem krvi na barikadah pokazalo, da hoče biti svobodno. Razžalljivo je, da se vrši pod nadzorstvom kneza Borghese, potomca laške srednjeveške rodbine, zastopnika one države, ki javno priznava, da je in hoče biti naš smrtni sovražnik. Neumno je, vprašati ljudstvo za njegovo voljo, obenem pa izročiti to ljudstvo nemčurški drhali, da ga terorizira. Mi smo pristali na glasovanje, ker smo upali, da bodo druge velesile vsaj deloma jamčile za pravilni izraz razmer. A to se ne godi Amerikanskega zastopnika v tej komisiji sploh ni, dasiravno bi moral na podlagi mirovne pogodbe biti na prvem mestu. Namesto njega se je pa razko-
račil intrigantski Lah, ki hoče tukaj nastopati s podobnimi metodami, kakor d'Annunzio na Reki ali pa Moscov v Trstu. Toda povemo mu jasno: pred vojno so se stanovski tovariši kneza Borghese, različni

laški „conti“, klatili po svetu kot pustolovci in beračji, živeli od goljužije in beračili po duhovskih hišah za podporo 10 K, a je bil vesel tudi, če jih je dobil samo dve. Sedaj hočejo ti gospodje uganjati mednarodno šantažo in živeti od politične ciganerije. Mi imamo v sebi životne sile dovolj, da nas ne bodo oglodali taki črvi. Znali bomo se braniti odprtega nasilja, pa se bomo znali tudi braniti pred intrigantstvom degeneriranih potomcev srednjeveških laških rodbin. Lah glasovanja nočejo, hočejo, da se izvrši na Koroškem odprto nasilje, kakor se je izvršilo na Reki in v Trstu. Mi glasovanja, ki bi bilo samo potvorba in nasilje ljudske volje, ne maramo. Borghese naj gre, če hoče, na Dunaj kostanj peči ali nože brusiti, mi pa pojdemo nazaj v Celovec, katerega smo svojedobno izpraznili samo pod pogojem, da se vrši glasovanje strogo na podlagi mirovne pogodbe. Če bomo takim zlodjem popuščali, bodo vedno nesramnejši, kajti Lah je, kakor cigan, če mu daš špeha, hoče še ponev, v katerem ga bo cvrl, poštenje, hvaležnost sta mu neznana pojma. Naš greh je bil, da smo od začetka privolili, da sede naši zastopniki — skupaj z zastopnikom zločinske laške vlade, ki ima umazane roke od krvi našega primorskega ljudstva. Povejmo odločno in jasno mnenje celotnega našega ljudstva: naši zastopniki naj zahtevajo, da se Lah, če nima sam toliko časti, da bi odšel, primora, da se odstrani iz glasovalne komisije, kajti z možem, ki jasno kaže, da noče poštenega glasovanja, tudi ni mogoče poštene besede. Glasovanja, ki bi bilo podobno d'annunzijadam na Reki, ne maramo.

Politični pregled

Jugoslavija.

Demisija ljubljanske vlade. Plebiscitna komisija na Koroškem je sklenila v svoji seji 14. t. m.: da se mora umakniti naše vojaštvo iz cone A; (Italija pa je pripravila ob črti Beljak—St. Vid celo divizijo vojaštva); da se mora odstraniti iz glasovalnega pasa vse naše aktivno orožništvo, ki ni rodom iz glasovalne cone (naše orožnike bi naj nadomestili koroški domačini-nemškutarji); dvigne naj se nadzorstvo nad vsemi nemškimi veleposestvi do končanega plebiscita. Ker se naša deželna vlada ni

LISTER.

Slovensko narodno gledališče v Mariboru.

(K otvoritveni predstavi).

V soboto 18. t. m. nastopi naše narodno gledališče drugo redno sezono. Ob sklepu prve sezone smo gledali ta dan v megleni bodočnosti. Gledališče je bilo v težavnem položaju. Nikdo ni vedel, ali se bo mogla že letos pričeti nova sezona ali ne. Treba je bilo prepričati beogradske gromovnike, da je gledališče v Mariboru res narodna in kulturna potreba. Ko je zastopnik osrednje vlade videl na lastne oči, koliko se je doseglo na odru, kjer je nedavno german-ska Mignon hrepenela po slovanskem jugu, je zagotovil našemu narodnemu gledališču obstoj in možnost razvoja. Na ta način je bilo upravniku g. Nučiču, ki je v prvi sezoni opravljal službo intendant, dramaturga, režiserja in igralca, omogočeno, da je obdržal skoraj vse staro umetniško osebje in aganziral nekaj novih, izvrstnih moči. Tako se je Maribor postavil v tekmo z Ljubljano, Zagrebom in Beogradom. Naše procvitajoče mesto je dobilo stalni hram slovenske Talije, ki bo ponos in dika obmejnega Slovenstva.

Od novih moči, ki nastopijo v drugi sezoni na našem odru, omenjamo bivšega ravnatelja slovenskega gledališča v Trstu in Celju, Milana Skrbinška. G. Skrbinšek bo opravljal službo dramaturga in vodje nove „Dramatične šole.“ Kdor pozna njegov resnoba in izrazito umetniški nastop ter široko duševno obzorje, ki ga uveljavlja tako v podrobnem delu režiserja, kakor v načelnih vprašanih dramaturga, ta bo vedel ceniti pridobitev tega igralca za naš oder. Močna igralska individualnost je tudi znani spevokomik ljubljanskega gledališča Josip Povhe, ki bo vodil glasbene predstave. Od dam, ki nastopijo

prvič na mariborskem odru, omenjamo dosedanjo operno pevko ljubljanske opere Lucijo Ožegovičovo, igralko in pevko Slavico Mezgečovo in dramsko igralko Milo Voukovo, obe iz Trsta. Nadalje so aganzovani ti-le bivši člani žalostni usodi zapadlega slovenskega gledališča v Trstu: Mario Simone, Rudolf Mikulič in Mario Sila, končno nadebudni začetnik Mirko Kaukler iz Ptuj. Imen starega umetniškega o sobja niti ne navajamo, ker so znana in priljubljena dovolj.

Dramski repertoire za letošnjo sezono je precej srečno izbran. Posebno pozornost vzbujajo izvrstna slovenska dela, ki jih je trinajst. Med drugimi se vprizorite Cankarjevi drami „Hlapeci“ in „Pohujšanje v dolini St. Florjanski.“ Majcenova „Kasija“, dve drami dr. Ivana Laha, dalje „Veleja“ mladega pisatelja Tutona Novačana, ki se je letos prvič vprizorila na ljubljanskem odru. Milčinskega „Kjer ljubezen tam tudi Bog“ ter nekaj starejših del, med njimi Linhartova „Zupanova Micka.“ Od srbohrvaških dramskih del pride na oder nova tragedija Milana Ogri-zoviča „Smrt Smailage Cengiča“, o kateri trde nekateri kritiki, da je boljša kot priljubljena „Hasanaginica“, ki se je v prvi sezoni vprizorila na našem odru. Dalje nastopi Nučičev mogočni „Knez od Semberije“, Vojnovičevo globoko mladostno delo „Ekvinočjo“, Pekije Petroviča „Mrak“ in druge. Ostali slovenski narodi so zastopani prav slabo, zlasti iz Češke dramatike bi hoteli videti kaj boljšega, kakor je Samberkova „Ulica št. 15“. Od poljske drame ni zastopana niko, od ruske nas bo razveseljeval Gogol s svojim „Revizorjem“, vprizori se tudi Andrejevega „Antisa“ in dramatičnega Tolstojevskega „Vstajenja“. Iz svetovne dramske literature so zastopana slavna imena kakor Shakespeare (Sen kresne noči), Shaw, Oscar Wilde, Molier, Sardon, Scribe, Ibsen („Heda Gabler“) Strindberg, Molnar, Anzengruber, Suderman, Heibel, Wedelgind in drugi.

Opera in opereta ima nekaj svetovnoznanih komadov, med njimi Verdijevega „Trubadurja“, Straussovega „Netopirja“ ter druge, dalje Blodekovo „V vod-

njaku“ in Parmove „Amazonke“ (slovenska noviteta, znatno predelana).

Novost je tudi dramatična šola, ki bo v nji naše gledališče vzgajalo naraščaj za igralski poklic. Vodil bo dramatično šolo, kakor že omenjeno, dramaturg Milan Skrbinšek, poučevali pa bodo: igralec Valo Bratina, major A. Ivanovič Mezger in učitelj plesa Jakob Pečnik.

V soboto bo tedaj otvoritvena predstava. Vprizori se Cankarjeva drama v petih dejanjih „Hlapeci“. Lansko, t. j. prvo sezono so odprli z Jurčičevim „Tugomerom“. Tugomerju je bil duševni oče naš narodni boj v šestdesetih letih preteklega stoletja, ki je v ozki zvezi z Mariborom. Avstrijska cenzura se spoznala, kako tesna je bila vez med starimi udobskimi Slovani in takratnimi slovenskimi bojevniki v obmejnem Mariboru in Celovcu, zato ga ni pustila na oder. Bil je pomenljiv trenutek, ko je Jurčičev „Tugomer“ o-tvoril prvo slovensko sezono v mariborskem mestnem gledališču. Simbol zmage in uspeha! Drugo sezono pa otvarjajo Cankarjevi „Hlapeci“. To ni več simbol našega uspeha, temveč znamenje ozkih, hribovskih razmer, kamor sme se izgubiti na potu za narodno zmago. „Hlapeci“ so političnega značaja. Nastopi kar sedem učiteljev in učiteljic, „hlapecev“; potem pa župnik, župan, zdravnik, poštar in kovač Kalandar, ki so gospodarji. Drama se dogaja na vasi in ta vas je Slovenija. Volitve se bližajo, na vaši pričena strankarska borba. Torej vendar simbol in sicer aktualen. Cankar nam „hlapeci“ v živih slikah predstavlja učiteljsko bedo in gmotno odvisnost.

Vlogo župnika igra g. Grom, učitelje gg. Skrbinšek, Zeleznik, Rasberger, župana g. Simone in kovača Kalandra g. Povhe. Od ženskih vlog omenjamo nastop gđe. Kraljeve in Mezgečeve, ge. Seifinske in Dragutinovičeve. Upamo, da bo že otvoritvena predstava pokazala, da je neutrudno delo spiritus movens-a našega gledališča g. upravnik Nučiča poglavo še lepše cvetove kakor v prvi sezoni! Slov. narodnemu gledališču v Mariboru želimo mnogo uspeha!

mogla ukloniti tem nečuvanim zahtevam nemškotilne plebiscitne komisije, je sklenila podati demisijo, da odkloni potom ostavke vsakoršno odgovornost glede Koroške. Sklep o demisiji deželne vlade je predsednik takoj sporočil ministrskemu predsedniku dr. Vesniču v Beograd.

Narodno predstavništvo je odobrilo bolgarsko mirovno pogodbo. Glasovalo je 146 poslancev in sicer 136 za in 10 pa proti.

Naše južne meje bo določila posebna komisija, ki odpotuje 15. t. m. iz Pariza. Jugoslovanska in bolgarska komisija odpotujeta 20. t. m. na tri točke grške meje SHS kraljevine in Bolgarske, tamkaj se združita z grško komisijo, ki dospe iz Soluna. Celotna komisija se sestane pri mestu Tulba.

Državni odbor je določil število poslancev za Makedonijo 55, za Srbijo 103, za Bosno 63, za Vojvodino 44, za Hrvatsko in Medjimurjem 92. O številu poslancev za Slovenijo in Dalmacijo se še bo sklepalo.

Italija.

Zasedbe tvornice od strani delavstva po italijanskih industrijskih mestih se nadaljuje. Delavstvo je dokaj dobro oboroženo. Sporazumno z mestnim delavstvom nastopajo tudi oboroženi kmetje po deželi, ki zasedajo veleposvetva.

Položaj v Trstu se je pomiril. Ponehala je stavka in tudi poulični izgrede so se ustavili. Po mestu švigajo preštevilske vojaške patrulje, ki love šentjakske upornike ter jih vlačijo v zapore. Zadnje dni je bilo aretiranih v šentjakskem okrožju 500 oseb, po večini Slovenci ter socialisti.

Italijanski agenti nadaljujejo s podkupovanjem Albancev krog Skadra. Vstahi dobivajo najmodernejše orožje, municijo in denar iz Italije. 15. t. m. je n. pr. dospelo v Skader sedem vagonov municije. V Kastratih se nahaja vojska, ki šteje približno 4000 mož. Proti izkrcavanju italijanske municije v Albaniji je nastopil tamošnji ameriški zastopnik, ki je prepovedal dvema italijanskima parnikom, da nista smela odložiti municije v Albaniji.

Cehoslovaška.

Pripravlja se odstop celokupnega cehoslovaškega ministrstva. V uradniški vladi, ki bi sledila sedanji, bi ostali le še: dr. Beneš, dr. Engliš in dr. Hotovec. Bodoči predsednik ministrstva bi naj bil dr. Černy, predsednik moravske deželne uprave.

Madžarska.

Državni proračun Madžarske izkazuje 10.520 milijonov K dohodkov ter 19.207 milijonov K državnih izdatkov, državni primanjkljaj znaša torej dobrih 8 milijard K. Ako pristejemo k temu primanjkljaju še svoto 1300 milijonov K izdatkov za investicije, dobimo približno svoto 10 milijard K državnega primanjkljaja.

Madžarske čete so poskusile vdreti v Medmurje 13. t. m. Prišlo je do spopada med našim in madžarskim vojaštvom. Naše čete so odbile Madžare, ki so imeli nekaj mrtvih. Madžari vpada, niso doslej ponovili.

Rusko-poljska vojna.

Poljske čete so zasedle Wladimir-Wolynski. Pri tej priliki so vjele 3000 sovražnikov, 36 topov, 2 oklopna vlaka, 3 letala, 4 lokomotive, 300 vagonov in še veliko drugega vojnega materiala. III. poljska armada je zavzela Kowel in zajela 2500 vjetnikov. Srditi boji se bijejo tudi krog Brest-Litovskega.

Litvanske čete še vedno napadajo prodirajoče Poljake kljub napovedanemu premirju med obema državama.

Vsled tako zmagovitega pohoda poljskih čet je odredil poljski vojni minister delno demobilizacijo.

Berolinska poročila javljajo o novi pozimski ofenzivi Trocki na poljski, ako bi se razbila mirovna pogodba. Trocki zbira četrtmilijonsko novo armado ob Berezini in Dnjepru. Vse priprave vodi Trocki sam in bo vzpostavil novo armado do sredi oktobra.

V sovjetski Rusiji, ki je po mnenju komunistov vzor-država, vladajo naravnost obupne in čudne razmere. Lakota in druginja se širi in raste vedno bolj. Živila dobiš le tedaj, ako si dobil nakaznico od države. Posebno neznosno je pa pomanjkanje obleke. Otroci umrlih staršev ne smejo obdržati obval, obleke in perila umrlih staršev, ampak morajo vse te predmete oddati državi, katera je proglasila obleko, obuvalo in perilo umrlih za državno last. V Rusiji stane par čevljev 40.000 rubljev. Zaprite so vse visoke in srednje šole. Država „vzgojuje“ otroke kar v masah. Kakšna je ta vzgoja, si lahko vsak sam predstavlja. Takih razmer si želijo tudi naši slovenski komunisti!

Domača politika.

Razdor v socialni demokraciji. V vseh državah je začelo pokati v vrstah socialne demokracije. V Jugoslaviji so se po lastnih trditvah razcepili kar v sedem strank in stranic. Gledajo se med seboj kakor pes in mačka, toda v eni točki so si vsi edini: V boju in sovražstvu zoper duhovščino. Na Cehoslovaškem ni nič boljše. Dne 14. t. m. so imeli v Pragi konferenco, kjer je desno krilo stranke sprejelo resolucijo: Člani leveice ne morejo biti več člani stranke in odločiti o usodi stranke. Vsled popolnega razdora bo baje odstopilo več cehoslovaških državnih činiteljev, ki pripadajo k socialni demokraciji. V Fran-

ciji in v Angliji so si pa tako v laseh, da si za sedaj napovedujejo medsebojne boje za dobo volitev.

Zadnja „Nova doba“ je priobčila v dolgovoznem uvodniku očitno javno zeničveno ponudbo Samostojni. Predvsem priobča, da so liberalci že koj pri rojstvu Samostojne je pozdravili kot svojo bodočo politično izvoljenko. Kot bodočo nevesto je niso nikdar napadali, dasi se je včasih tudi ona obregnila ob nje in se obnašala preveč bahavo, se jo vendar le božali in se jej laskali po možnosti. Politični zakonski zvezi med JDS in Samostojno ne nasprotuje niti njen program, v katerem se celo krijeje. Ujemate se ti dve stranki glede agrarne reforme, prostega izvoza (katerih dobrot je že bila Samostojna dokaj deležna) cenitralizma, zahteve brezverske šole in napadov na duhovščino itd. Edina navidezna razlika med obema je fakt: da je Samostojna samo stanovska stranka, ki zbira krog sebe le kmete, demokrati pa vse stanovce (v resnici pa le advokate, kapitaliste, verižnike itd.) Ta razredna razlika med obema pa ni nič načelnega, ampak o tej točki bi se dalo debatirati pro in contra. Ob koncu zeničvene ponudbe pa prosjači „Nova doba“: „V gospodarskih in političnih vprašanjih ni med nami in Samostojno kmetijsko stranko nikake razlike. To daje povoda, da bi obe stranki mogli pri prihodnjih volitvah nastopati skupno.“ Ko vendar enkrat bodo napravile volitve konec divjega zakona med JDS in Samostojno, pred volitvami bodo sklenili se obratno javno poroko. Bomo videli, kaj poreče na to zeničveno ponudbo „Kmetijski list“?

Demokrati in ženska volilna pravica. „Nova doba“ razpravlja o ženski volilni pravici, za katero se toplo zavzema in ob koncu zapoje staro liberalno pesem: Ženska volilna pravico kvalificiranemu žensstvu, samostojnim gospodinjam itd. Kmetško ženstvo še sedaj ne sme dobiti volilne pravice, ker je preveč klerikalno. Kakor hitro bodo pa enkrat kmetijske ženske dospеле do svobode prepričanja (postale liberalke), potem pa se jim naj da volilna pravica. Tako je načelno mnenje demokratov o ženski volilni pravici. Klerikalcem se odreka vsak bene, liberalcem bi bilo pa dovoljeno vse.

Volilno gibanje.

Volitve. Volitve narodnih poslancev v ustavodajno skupščino se bodo vršile v vsej državi dne 28. novembra t. l. Sklicana k prvi seji bo ustavotvorna skupščina na dan 12. dec. t. l. v Beograd.

Novo zborovalno pravo. Ministrski svet je sklenil razširiti sedanji srbski zborovalni zakon na celo državo. Potemtakem bodo za zborovanja tekom volilnega boja že veljale določbe srbskega zakonika. — Srbska postava razločuje javna in zasebna zborovanja. Zaseben zbor je, ako se vrši pod sledečimi pogoji: Skliče ga prisotna oseba, vrši se v zaprtem prostoru, udeleženci so osebno pozvani. Ako ni teh pogojev, je shod javen. Javen shod je lahko pristopen vsakemu, ali pa samo gotovim vrstam povabljenec. Ako se vrši javen shod pod milim nebom, se mora prijaviti oblasti dan popreje. Shodov, tudi javnih, ki se vrše v zaprtih prostorih, ni treba prijaviti. Shod skliče lahko vsakdo, kdor uživa državljanске pravice. Politični shodi se ne smejo vršiti v cerkvah, v šolah in na njihovih dvoriščih. Dokler se ne izvoli predsedništvo, vodi zborovanje sklicatelj. Kdor moti zborovanje, ga mora odstraniti predsednik, oziroma mora poklicati varnostno oblast, da naredi red. Ako ni mogoče narediti reda, je dolžen sklicatelj razpustiti zborovanje, sicer je sam odgovoren za posledice. Vodstvo je tudi dolžno opozoriti govornike, da ne govorijo nič nepostavnega, ter jim v slučaju potrebe odvzeti besedo, oziroma jih odstraniti z zborovanja. Za zlorabo zborovalne svobode so določene ostre kazni.

V volilni imenik za ustavodajno skupščino ne spadajo po določenih volilnega zakona osebe, ki so se pri ljudskem štetju leta 1910 zapisale za Nemce — nemški občevalni jezik. Naši zaupniki naj takoj opozorijo župane, da take osebe kratkoma ne vpišejo v volilni imenik. Če pa so jih že vpisali, pa jih naj takoj črtajo. Če pa je kateri župan volilni imenik že odposlal sodniji, pa naj zaupniki z reklamacijami zahtevajo črtanje takih oseb iz volilnega imenika. Volilno pravico v ustavodajno skupščino imajo torej le samo pravi Slovenci, Hrvati in Srbi. Na to določilo pazite posebno v mestih, trgih in v obmejnih občinah.

Volilno gibanje v Prekmurju. Naši možje po posameznih vaseh se živahno zanimajo za volitve v ustavodajno skupščino. Vršijo se sestanki in seje. Iz vsega tega je razvidno, da bodo naši Prekmurci od prvega do zadnjega se dobro pripravili za volitve. Ljudstvo ne mara ne brezverskih liberalcev (demokratov), ne samostojnih in ne rdečih socialistov ali komunistov. Kmetška zveza nam naj meseca oktobra priredi v Prekmurju velike volilne shode.

Dnevne vesti.

Zbor zaupnikov SKZ, oziroma SLS, se vrši v četrtek, 23. sept., ob 10. uri dopoldne v Mariboru za cele bivše Slovensko Stajersko, Prekmurje in Slov. Koroško (Mežiška dolina). Če pa kak zaupnik pomotoma ne bi dobil vabila, naj mu velja to obvestilo kot vabilo. Radi važnosti prosimo vse zaupnike, da se zanesljivo udeležijo.

Razmejitvena komisija v Mariboru. Te dni bo določena naša severna državna meja med Kokošnjakom in Sv. Urbanom. Ko bo ta meja določena, bo začela razmejitvena komisija proučevati mejo na odseku med Sv. Urbanom in Sv. Lovrencem. Nemci so

zahtevali, da bi se naj na tem odseku pomaknila državna meja v našo škodo za 5–6 km južneje, kakor je sedaj. Naša delegacija razmejitvene komisije je dossegla, da bo državna meja tudi v tem odseku tekla v kolikor mogoče ravni črti. Z delom začnejo te dni.

„Plebiscit“ v koroški Sloveniji. Tako se imenuje drobna knjižica v hrvaščini, katero je spisal V. Rožič in jo je založilo društvo „Gospodarski Zvon“. Knjižica ima dober in pregleden zemljevid cele Koroške, posebno natančno pa je narisano plebiscitno ozemlje, oziroma pas A in B. Potem sta še dve grafični skici, ki nam predstavljata Celovce (oziroma Koroško) z ozirom na ostalo Jugoslavijo in na Adrijo. Posebno lično pa napravi knjižico izvirna slika koroškega trpina in mučenika poslanca Grafenauerja. Slika je na naslovni strani in je izvirno delo akademičnega slikarja prof. S. Santela. Knjižico vsem rodoljubom, zlasti pa uradništvu in učiteljstvu toplo priporočamo. Dobi se pri društvu „Gospod. Zvon“ v Ljubljani in stane z zemljevidom 8 K.

Ententni člani razmejitvene komisije so odpotovali v Beograd, da se predstavijo naši vladi.

Italijani ponujajo slovensko gimnazijo v Ajdovščini. Zavedni Slovenci v zasedenem ozemlju odločno odklanjajo tako ponudbo, ker je Ajdovščina nezastopna vas; ki nima uradov, ne knjižnic, sploh nikakoršnih mestnih sposobnosti in je kot taka popolnoma izključena, da bi se v njej ustanovila slovenska gimnazija. Srednješolsko vprašanje za Slovence v zasedenem ozemlju se mora rešiti na slovensko zahtevo z ustanovitvijo slovenskih gimnazij po mestih, ne pa po vaseh.

Naše vojsko nameravajo reorganizirati. Vojni minister je sestavil posebno komisijo, ki bo izdelala v teku dveh mesecev zakon o reorganizaciji naše vojske. Ta zakon bo predložen konstituantu.

C. g. Anton Plevnik je zopet nastavljen za kaplana v Rajhenburg.

Zlahta Zerjav-Pfeifer zopet v ospredju. Kakor hitro se je vrnil ter posilil agromerkur Zerjav — jadrnega spomina v poverjeništvu za pravosodstvo, ni pozabil tudi na svojo zlahto. Spomnil se je svojega zlahtnika po krvi in gospodarskem agromerkurstvu g. Viljema Pfeifer. Da bi zapostavljeni zlahtnik ne hiral preveč na domotožju po Mariboru, mu je odprl ljubljansko kletko in mu izposloval mesto okrajnega komisarja za agrarno reformo v Mariboru. Pfeifer v Mariboru! ali ni to vzpostavitev kozla v zelnik? G. Pfeifer, ki je zagospodaril na mariborskem magistratu nad en milijon, bo komisaril za agrarno reformo, kjer bo gotovo dokazal iste juridične, finančne in gospodarske zmožnosti kakor kot bivši vladni komisar. Saj Zerjavu in Pfeiferju je agromerkurstvo nakak šport, ker jamčita samo s tem, kar imata na sebi oblečenega, njuna zasebna last je vsa prepisana na soprogi. Kaj je Pfeiferju, če bo zakomisaril zopet en milijon, ne bo slo iz njegovega juridično praznega žepa, ampak plačevali bodo nedolžni davkoplačevalci. Glede posesti osebne časti pa sta si zlahtnika Zerjav Pfeifer v sorodstvu menda kar v prvem kolenu, ker jima je pojem čast kakor strah, ki je na sredini votel, krog in krog pa ga nič ni!

Dr. Kukovec in uradniške plače. Dr. Kukovec se sedaj presneto mudi, da bi uredil in povišal uradništvu plače še pred volitvami. Edini up naših liberalcev so še uradniške volilne krogljice, ki pa bodo le tedaj padle v JDS volilno škatlo, ako se dr. Kukovec posreči, da še pred volitvami spravi pod streho vprašanje uradniških plač. Kdaj bi že bil lahko g. minister dr. Kukovec pomagal našemu uradništvu v gnotnem oziru, pa se je rajši potegoval za varstvo ljubljanskih milijonarjev, katere je zabarikadiriral pred Gosarjevo pravično socialistično roko. Na uboge pare od uradnikov se je spomnil še le sedaj, ko bi rad nastopil kot kandidat.

Voglar pripravla volitve. Narodni poslanec — demokratska politična zvezda Voglar se ne mudi v Beogradu, ampak čepi v Mariboru, kjer pripravlja sebe in liberalno mariborsko gospodo Kodermanovega kalibra na volitve v konstituantu. Voglar bo spet kandidiral na program JDS in kot poseben večak na polju kovanja novih postav. V slučaju pa, če bi g. Voglar pogorel in propadel kot kandidat, pa si je zasigural mesto nekje pri banki, ker je pozabil latinščino in grščino. Voglar pri banki, Pfeifer agrarno-reformni komisar in „veletoč“ Koderman, to bo zopet troperesna deteljica, ki bo v ponos, diko in čast Mariboru.

Lov na inserate! Od vseh strani nam pošiljajo naši inserenti na ogled pisma in izrezke naših inseratov, s katerimi razni novorojenčki, kot ljubljansko „Jutro“, bivšo mariborsko mrtvorjeno dete „Mariborski delavec“, in še več drugih nadlegujejo naše inserente, da bi se jih usmilili in inserirali v njihovih listih. Našim listom kaj takega še ni prišlo na misel. Ta način lova na inserate je pač značilen pojav, da bo tem muham — enodnevnim prav kmalu odklenkalo, ker nimajo v sebi nobene življenske sile, žive samo od danes na jutri, iz pesti v usta, po končani volilni borbi bodo pa izginili kakor muhe-kresnice po Sentjanževem!

Velike konference na Pesnici. Živimo v dobi političnih in gospodarskih konferenc. V Mariboru zboruje razmejitvena, v Celovcu plebiscitna komisija. In v Pesnici zboruje konferenca Hoinigg-Pascolo-Mermolja-Schnuderl. Konferenca odločuje o plesu samostojnežev na Pesnici.

Izza kulis nemškutarije. G. Aleksander Hojnik, dunajski romar, načelnik odbora za zgradbo šulerajnske Kernstockschule na Pesnici, je postal silno mogočen. Mož, ki je svoj čas drzno tajil, da on ni

sin slovenske matere, se hvali okoli, da on in gosp. Vrečko, obratni ravnatelj iz Ljubljane, „vse potrebno ukreneta.“ G. Vrečko se drži že delj časa pri nas. Vidimo ga stalno v družbi ljudi, ki so leta 1914 tuhtali črne naklepe proti Slovincem. G. Vrečko se s Hojnikom navadno shaja v tistem lokalu, kjer je ta Hojnik v družbi z dr. Mravlaggom in takimi ljudmi leta 1914 delal načrte proti rodoljubnim Slovincem. G. Vrečko, čestitamo!

Strankarsko postopanje uradnikov slovenjegrškega glavarstva. Okrajno glavarstvo Slovenjgradec je poslalo 21. avgusta 1920 pod številko 1681 na vsa občinska predstojništva in župniške urade navodila o zdravljenju griže. Kot zelo umestno navodilo za zdravljenje griže priporoča glavarstvo ono, ki je izšlo v „Domovini“. S to razposlano okrožnico je glavarstvo za bolj prikritim namenom agitiralo za najbolj in že ostudno strankarski list — „Domovino“. Drugič pa lahko pošlje glavarstvo uradnika, ki ne bo samo razglašal potem okrožnic agitacijo za naročitev revolverja „Domovine“, ampak bo oskrboval tudi kolportarje. Obenem pa je te vrste agitacija za najliberalnejši list drzna nesramnost, da si upa uradnik od glavarstva vsiliti oni list duhovščini, ki najbolj strupeno in s kačjim sovraštvom napada, grize in blati samo slovenskega duhovnika. Vemo, da se ta drzna liberarna agitacija ni razposlala z vednostjo g. glavarja, ki ni podpisal te okrožnice, pač pa v njegovem zastopstvu neki Slibar. Uradnik je zlorabil glavarjevo odsotnost in hotel vtihotapiti uradnim putem reklamo za brezversko „Domovino“. G. glavarja pa prosimo, naj na okrožnici podpisanega g. Slibarja pošteno prime, ker se je drznil uradnim putem širiti najstrupenejše strankarsko glasilo.

Novi zimski čas. Novi zimski čas se zopet uveče v noči od 30. septembra na 1. oktober.

Vpis gojenik v držav. marib. učiteljske. V prvi letnik se vpisujejo gojenke še do 20. t. m. zvečer. Zavsem bo sprejetih le 40.

Kolo ukradeno. Dne 17. t. m. je bilo v poslopju mariborskega okrajnega glavarstva ukradeno kolo z novo pnevmatiko, sistem Diana-Dürkkopp, last g. Josipa Ketiš, trgovca pri Sv. Jakobu v Sl. gor. Kdor izsledit tatu, dobi lepo nagrado.

Dar Dijaški kuhinji v Mariboru. Pri gospodu župniku Končanu v St. Pavlu v Savinjski dolini zbrani duhovniki, posvečeni l. 1894, so zbrali za Dijaško kuhinjo v Mariboru 200 K. Prav pristrana hvale!

Dijaški kuhinji je nabrala dijakinja Z. Ostere 184 K na predlog g. nadučitelja A. Herzoga med gosti ob priliki blagosloavljanja Lubijevega križa v Bučevcih na Murskem polju.

Iz Prekmurja.

Župnik Klekl v Budapešti. Župnik Klekl, bratranec voditelja prekmurskih Slovincov, je bil v zadnjem času odveden iz vojaške ječe v Sombotelju v ječo v Budapešto. Tam ga mislijo soditi radi prekmurskega lista „Novine“, ki ga je urejeval leta 1918 namesto svojega obolelega bratrance. Kakor znano, je bil župnik Klekl popolnoma nepostavno od Madžarov vjet in bo nepostavno sojen. A naša vlada nima časa ali moči ali volje, da bi zahtevala oprostitev nevoljne žrtve. S tako počasnostjo naše vlade se ne boji državna ideja.

Notar Globočnik v Dolnji Lendavi je eden najbolj zagriženih liberalnih petelinov, kar jih je prišlo v Prekmurje. V nedeljo 5. septembra se je motarkar vozil z železnico iz Cakovca v Dol. Lendavo. Veliko slastjo je vzel v roke „Jutro“ in je začel podrovti: „Ti prokleti klerikalci kak se jezijo nad našim Zerjavom! On jim bo že posvetil.“ Sploh je Globočnik človek, ki ga kar oblije kurja polt, če slika kaj o strašnem klerikalizmu. In kako so še le moči g. notar! G. urednik v kratkem vam pošljem zanimivo poročilo o „vzgednem“ delovanju tega veličana. Mož zbira zopet take lavorike kot si jih je bral na Kranjskem.

Most čez Muro. Se vedno se ni nič storilo za mostove čez Muro. Prekmurci so popolnoma odrezani od sveta. Nimajo niti enega varnega prehoda čez Muro k stajerskim Slovincem. Zdaj je zopet voda nastala, deževje prihaja, blato se kopiči in ves promet po brodovih je ustavljen za tovarne vozove. Kdaj bo vendar zganila vlada ter uredila to zadevo?

Ajda v Prekmurju letos zelo dobro kaže. Polna tako kot še malokdaj.

Iz Maribora.

Dr. Zolger v Mariboru. Bivši polnomočni dele naše države v Parizu, g. dr. Ivan pl. Zolger, prišel za stalno v Maribor. V prihodnjem mesecu bo predaval kot univerzitetni profesor na juridiskih fakulteti v Ljubljani.

Socijaldemokrati so se pred kratkim z vso silo igrali v svojem glasilu „Volksstimme“ na nekatere največje pekovski mojstre v Mariboru. Vzamimo n. socijaldemokratično delavsko pekarno v Mariboru. Po izjavi nekaterih pekovskih pomočnikov ni večega trpinčenja v pekarski obrti na svetu, kakor v avstrijski pekarni. Iz zanesljivega vira vemo, da delavski pekarni po 10, 11, in še več ur, in tudi po noči! Kje pa imate tukaj svoje nosove svoje pazljive oči, da pri svojih pristaših ničesar ne zvohtate in ne vidite, kako teptajo naredbo osem urnega delavnika? Pa še nekaj! Pri zadnjem zboru pekovskih mojstrov je predlagal predsednik delavsko pekarno gosp. Haj, da naj tehta črni kruh

65 dkg, in prodaja hleb po 6 kron. Pekovski mojstri so ta predlog odklonili z izjavo, da bo tehtal 70 dkg in prodajal hleb po 6 kron, ker bi ne bilo človekoljubno, ako bi se revnim delavskim slojem, ki kupujejo večinoma črni kruh, odtegnilo pri vsakem hlebu 5 dkg. Sklenili so pa, da se vsled podražanja moke od 12 na 15 kron zviša cena belemu kruhu in žemljam, ker boljši sloji lažje prenašajo to zvišanje, kakor pa ubogi delavec, ki kupuje večinoma le črni kruh. Iz tega dejstva jasno zrcali oderušstvo delavske pekarne ter predsednika iste, g. Haja. Prvič je hotel že z omejenim predlogom, ako bi se sprejel, doseči, da bi prihranil pri vsakem hlebu 5 dkg, zato, da bi tem lažje dajal ceneje kruh branjarjem ter si s tem pridobil častni priimek „Greislerfütterer“, drugič je hotel s to konkurenco omajati obstoj malih pekovskih mojstrov, takozvanih „krautarjev“, in tretjič, kar si pa naj delavstvo dobro zapomni, bi bili delavci pri vsakem hlebu za 5 dkg ogoljufani. Toliko v pojasnilo. Delavcem pa svetujemo, da obrnejo svojim izsesalcem hrbet ter naj kupujejo kruh pri „krautarjih“, ki so jim pripomogli s svojo človekoljubnostjo do 5 dkg težjega kruha. — En krautar.

Brezčasno in nizkotno natolcevanje moram imenovati dopis g. R. Reharja, glavnega urednika mariborskega „Tabora“ v istoimenovanem listu z dne 15. septem. 1920, številka 16, str. 2, z naznačbo „Sužnji in farizeji“, kjer se zaganja na prav nedostojna način prikrito v moje osebo. „Straža“ z dne 13. septembra 1920 številka 101 je pisala v notici „Akademična bla-maža“, zakaj se ne otvori nova sezona Slov. narod. gledališča v Mariboru z dramo g. R. Reharja „Sužnji“, kakor je bilo poročalo časopisje. Poročilo je bil prinesel tudi sam bivši „Mariborski delavec“, katerega glavni urednik je bil g. R. Rehar. G. Rehar pa je to v zgoraj imenovanem dopisu zanikal in prikrito poleg drugega osumil mene, da sem spravljal reč v „Slovenca“, — v katerem je „to vest najprej čital“ — „na isti način kakor sedaj v „Slovenca“ celoten repertoar, (katerega je neki brezposelni človek vkradel v Cirilovi tisk., ko se je tiskal na lepake)“ in sicer brez vednosti g. Reharja in g. ravnatelja Nubiča. Dasi odločno izjavljam, da nimam z vsemi naznačenimi noticami v nobenem listu niti najmanjše vezi, u-gotavljam resnici na ljubo in orisu g. R. Reharja sledeče: Ali je poročal „Mariborski delavec“, da se bo otvorila sezona Slov. narod. gledališča v Mariboru z g. Reharjevimi „Sužnji“, je stvar fistihi, ki to trde. Neizpodbitna resnica pa je, da so to vest prinesli prvi svobodomiselnih listi in ne „Slovenec“ kakor trdi g. Rehar, ker pravi, da je „preklical vesti drugih listov, ki pa niso bili liberalni pač pa klerikalni „Slovenec“, v katerem sem to vest najprej čital“. Mi pa smo brali notice o g. Reharjevih „Sužnjih“ v celjski „Novi dobi“ z dne 7. avgusta 1920, številka 94, str. 1 in v ljubljanski „Jugoslaviji“ 8. avgusta 1920, št. 189, str. 3. „Slovenec“ pa je posnel to vest v dobri volji iz teh listov, in jo objavil 10. avgusta 1920, številka 180, str. 3. G. Rehar, kje ste torej najprej brali dopis o svojih „Sužnjih“? Kajne, lagali so „klerikalci“?, in dopis v „Slovenca“ sem poslal jaz? Slična je reč z objavo repertoarja Slov. narod. gledališča v Mariboru v „Slovenca“ z dne 6. septembra 1920, številka 204, str. 4 z mojo šifro J. S.—j, ki pravi o njem g. Rehar, da sem ga „brezposelni človek vkradel“. Razumljivo je, da je g. glav. urednika lista „z najnovejšimi poročili“ razburilo, ko je videl repertoar mariborskega gledališča prej objavljen v Ljubljani, ko on morda za njega še niti vedel ni. Zurnalistična vestnost mu ga bi bila mogla preskrbeti, kakor sem se jaz pobrigal zanj. Neprimerno pa je, da so se znašali g. Rehar in drugi nad gledališkim vodstvom, češ, da tako netaktno postopa, ki pa ni zakrivilo v resnici ničesar. Sicer pa me takšna jezica ne vznemirja. Pač pa vam bo ostal, g. Rehar, žig brezčasnega in nizkotnega natolcevanja toliko časa, dokler ne poveste z neizpodbitnimi dokazi, kedaj sem jaz 1. „brezposelni človek“, 2. „vkradel“ objavljeni repertoar v „Slovenca“? Kaj zasluži takšno zavestno pisanje prikrojene laži, naj sodi javnost. Ker sem največji sovražnik časnikarskih nedostojnosti in časnikarske nekulture, kakor se uvaža v jugoslovanske časnike, raje molčim o mnenjih takšnega početja, G. glavni urednik R. Rehar, Vaše pričevanje se obsoja samo! —

Jože Stabei.

Cudni pojavi draginje v Mariboru. Od sobote dne 11. septembra do ponedeljka dne 13. septembra, torej čez nedeljo se je sladkor v Mariboru podražil za 5 K in sicer od 63 K na 68 K. Cena vzgalicam se je od sobote dvignila od 7 K 50 v na 8 K, oziroma 9 K. Tudi cene za druge potrebščine so od dne do dne višje. Govori se upravičeno, da je mariborski carinski urad neposredni krivec naraščajoče draginje, ker blaga, naročenega iz inozemstva, pravočasno ne zacarini, vsled katere malomarnosti nastanejo trgovcem nepotrebni stroški.

Na mariborski javni bolnici se je ustanovil oddelek za spolne in kožne bolezni, katerega vodstvo je prevzel primarij dr. Hugon Robič, ki je bil večletni klinični asistent na Dunaju in Gradcu.

Vpisovanje v Mestno deško zavetišče se bode vršilo v sredo, dne 22. t. m. dopoldan od 10 do 12, in popoldan od 14 do 16 ure v pisarni zavoda v Strossmajerjevi ulici številka 26. Dečki, ki se žele vpisati naj prineso s seboj krstni list in zadnje šolsko spričevalo. Pri vsprejetju v zavod se bo oziralo predvsem na vojne sirote, sirote in polsirote sploh, otroke delanem-zmogljivih invalidov in mnogočlanskih revnih rodu.

Na mariborskem sejmišču. Na mariborskem sejmišču dne 14. t. m. je bilo precej živahno. Za red in snago sta na hvalevruden način skrbela oba tukajšnja živinozdravnika, ne pa ravnatelj klavnice g.

Kern. Ko sem stal na sejmišču pri živini, pljusk — skal neke smrdljive tekočine se izlije iz okna Kernovega stanovanja. Ako bi bil stal le dva metra bližje, bi bil dobil vso tekočino na glavo. Zopet dokaz več, da ta mož ni na svojem mestu!

REPERTOIRE Slov. nar. gledališča v MARIBORU

Sobota, dne 18. septembra: Otvoritvena predstava: Hlapci. Izven abon.

Nedeljo, dne 19. septembra: Divji lovec. Izven abon.

Torek, 21. septembra: Samski dvor. Izven abon.

Sreda, 22. septembra: Na dnu. Izven abon.

Četrtek, 23. septembra: Hlapci. Abon A 1.

Sobota, 25. septembra: Brač Martin. Izven abon.

Novejše!

Državni odbor je določil, da dobi mariborsko volilno okrožje 21 poslancev, ljubljansko brez mesta 15, Ljubljana sama 4. Od mariborskega in ljubljanskega okrožja odpade po 1 mandat na koroško glasovalno čeno A.

Trgovska pogodba z Avstrijo. Jugoslavija in Avstrija sta sklenili trgovsko pogodbo. Po tem sporazumu pošlje jugoslovanska vlada na Dunaj 15.000 ton žita in 40.000 ton turščice. V kratkem odpošljemo še 50.000 ton žita in 110.000 ton koruze in 10.000 ton ječmena in drugih živil. Zato pa bo Avstrija dovolila izvoz kovin, prevoznih sredstev, tkanin, papirja, kemikalij, barv in lokomotiv.

Trgovinski dogovor med Jugoslavijo in Čehoslovako. Začasni trgovinski dogovor med Jugoslavijo in Čehoslovako je bil danes podpisan.

Deputacija madžarskega parlamenta je odpovala včeraj v Beograd, kjer jo bodo pozdravili zastopniki vlade in parlamentarnih klubov.

Nova čehoslovaška vlada je sledeče sestavljena: Predsednik kabineta in notranji minister dr. Černy, minister za brambo general Husak, za pošto in brzojav dr. Patka, za poljedelstvo dr. Brdlik, za železnice dr. Berger, za Slovaško dr. Micara, so socijalno skrbstvo dr. Gruber, za unifikacijo dr. Tajner, za prehrano Prusa, za zdravstvo dr. Prochazka, za zunanje posle dr. Beneš, za finance dr. Engliš, za šolstvo dr. Susta, za justico dr. Popelka, za trgovino Hotovec.

Narodno gospodarstvo.

Zeleni tisk na 400kronskih bankovcih. Iz Pariza so nam poslali novo pošiljatev 100dinarskih (400 K) bankovcev, ki imajo relacijo 100 dinarjev = 400 K tiskano v zeleni barvi, namesto v rdeči kot dosedaj. Ako kdo dobi tak bankovec, naj nikar ne bo v strahu, da je sprejel falzifikat.

Popisovanje in žigosanje vojnih in predvojnih posojil bivše avstro-ogrške monarhije, ki bi se bilo moralo pričeti dne 6. t. m., se vsled nepričakovanih zaprek po odločbi ministra za finance je pričelo šele 16. t. m. tako da se bodo popisovale in odvezemale: a) obveznice vojnih posojil od dne 16. do vštetelega 30. t. m., b) obveznice predvojnih posojil pa od 16. t. m. do vštetelega 5. oktobra 1920.

Vojna in predvojna posojila. Mnogo naših državljanov ima obveznice vojnih in predvojnih posojil bivše Avstrije in Ogrske še danes v teh državah, od koder jih ne more dobiti v Jugoslavijo, ker se nahajajo pred sekvestrom. Vsi ti državljani naj naznanijo pristojni delegaciji financ za Slovenijo v Ljubljani: 1. Ime, poklic in naslov lastnika obveznice. 2. Vrsto številko in nominalno vrednost posojila. 3. Zavod, pri katerem so vložene obveznice. Prijave se naj vložijo do 30. t. m. in sicer posebej, za predvojna in vojna posojila. Iz Slovenije naj se vlagajo prijave pri finančni delegaciji v Ljubljani.

Uradno določene cene za Maribor. Odsek za določevanje cen v mestu Maribor je v svoji seji dne 14. t. m. sklenil: 1. cene kruhu ostanejo dosedanje, in sicer za 1/2 kg belega 6 K, za 70 dkg črnega 5.40 K, za 5 dkg žemlje 80 v (gostilne in drugi preprodajalci smejo zahtevati 10 v več); 2. cene za 1 kg govejega in telečjega mesa se določijo od 18 do 20 K, za 1 kg svežega svinjskega mesa na 32 K, za 1 kg sveže slanine 46 K, za 1 kg prekajenega svinjskega mesa od 44 do 46 K.

Prvi živinski sejem v Mariboru. Na prvi živinski sejem v Mariboru v torek, dne 14. t. m., so prignali 26 volov, 8 bikov, 76 krav, 3 teleta in 1 kozo. Molznih krav je bilo zelo malo. Cene so bile 14 K za 1 kg žive teže in sicer za prvovrstne vole, drugovrstne 12 K, za klavne krave 10—12 K, za breje in molzne krave 14 do 17 K. Prihodnji živinski sejem bo 28. sept.

Uspeh nakupovanja plemenske govede za Črno-goro v Sloveniji. Nakupovanje plemenske govede za Črno-goro se je gladko in lahko izvršilo. Nakupilo se je: 45 bikov, 290 junic in 58 krav vsega skupaj torej 393 glav. Kupovala se je enobarvna živina in sicer junice nad enim letom, mlade krave do petega leta in biki od enega do dveh let. Nakup se je izvršil meseca avgusta in septembra in sicer nalašč v ta namen sklicanih plemenskih sejmiščih v krajih, kjer imamo dobro in za plemo sposobno živino. Vsak plemenski sejm je bil združen s posredovanjem živinorejskega nadzornika, ki je opozarjal in bodril živinorejce na enotno in smoteno delo v prihodnosti. Nakladalo se je na sledečih postajah: Ribnica, Dobropolje in Stična na Dolenjskem, St. Juri ob juž. žel. Laško in Rečica na Paki na Spodnje Stajerskem in Sinčavas na Koroškem.

Mariborska eskomptna banka v Mariboru, Aleksandrova cesta šte. 11.

Telefon šte. 16.

Podružnica: MURSKA SOBOTA.

Sprejema: Vloge na knjižice, na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Izdaje: Čeke nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Daje kredite: Pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Društvena naznanila.

Hotinjavas.

Naše prostovoljno gasilno društvo priredi dne 28. septembra 1920 ob 13. uri vinsko trgatvo v prostorih g. M. Lesjak v Slivnici. Svira priljubljena godba.

Mala naznanila.

Razna

Izjava. Jaz Jera Turnšek, posestnica v Dobrihi vasi št. 28, Petrovce, ne dovoljavam, da bi se na to posestvo delal kak dolg brez mojega dovoljenja. Ake bi Janez Turnšek ali Matilda Paik si isposodila na to posestvo kak denar ali kaj drugega, ne plačam takega dolga. 880 Jera Turnšek.

URE vsake vrste sesprejmejo v popravilo. Zaloga ur slatnine in srebrnine. Cene zmerno. Postrežba točna. **IAN IGNACIJ, MARIBOR** GRAJSKI TRG v gradu (Burg).

Prodaja

Malo posestvo 5 oralov se prod. Trbnje, Vukovica pri Peku 41. 747

ZASEBNI UČNI ZAVOD LEGAT V MARIBORU.
6 MESEČNI TEČAJI
IN
4 MESEČNI TEČAJI
ZAČETEK DNE 4. OKTOBRA 1920.

TEČAJI

za slovensko stenografijo, nemško stenografijo, strojepisje, slovensko korespondenco, navadno računstvo, trgovsko računstvo, knjigovodstvo, slov. jezik za začetnike, hrvatski jezik, nemški jezik za začetnike, lepopisje, cirilico in obrtno risanje.

693 Obšir. prospekt brezplačno
ZASEBNI UČNI ZAVOD LEGAT, MARIBOR,
Vetrinjska ulica 11, II. nadstr., sprejema od 11.—12.

Pristaši! Zbirajte za volilni sklad!

VINA

iz Halez, lastnega pridelka in najboljše kakovosti, prodaja v steklenicah

Jos. Starčič, trgovec

Maribor, Trubarjeva ulica (prej Lutrova ulica). 780

Pohišstvo za spalno sobo iz trdega lesa kompletno, kuhinjska oprava se proda. Naslov v upravnistvu. 753

Harmonij bolj nov, do- bolj ohranjen, od trdke Lenarčič, dvo vrstni, z 6 spremeni, se proda. Ogleda se in izve za cene pri Jos. Brandl, orglarski mojster v Mariboru. 751

OBLEKO.

Priproste in najfinije. Točno in solidno delo. Dobro blago. Ceneje kakor kjerkoli, samo pri: **ALOJZIJ ARBETTER, Maribor,** Dravska ulica št. 16, (pri starem mostu). 401

2 Železna motorna voza, en transporter za žagine sani z valjarji vred za mrešno žago, dobro uporabljivo staro železje za kovače in ključavničarje, lesene vijake, kakor tudi postalne žine proda zelo po ceni Janez Sirak, ključavničarski mojster, Maribor, Pobrežka cesta 16. 741

Naročajte naše liste!

KAVARNA CENTRAL

V MARIBORU, GOSPODSKA ULICA,

v sredini mesta,

se kot prva slovenska kavarna v Mariboru priporoča za obilen obisk vsem Jugoslovanom

G. VALJAK,
KAVARNAR

Na „LONAC“

narodno jugoslovasko jed vabi v nedeljo, dne 19. septembra 1920 popoldne ob 6. uri

GOSTILNA RUDL VILA ALVIS
MARIBOR

KONCERT

V PEKRAH na kras. vrtu gostilne „pod Pohorjem“

V NEDELJO, 19. SEPTEMBRA POP. Svira domača priljubljena godba. Izborna stara in nova vina, sveže pivo, mizja in topla jedila. Vstop prost.

Oskrbnik (Wirtschaftler)

s štirimi ali petimi delavnimi močmi, za poljedelstvo, živinorejo in mlekarstvo se sprejme v opekarni v Lajtersbergu. 750

AKO

imate kaj za prodati?
hočete kaj kupiti?
iščete službo?
Inserirajte v naših listih in uspeh je gotov!

TRAVERZE

vse dolgoti, profil 14 do 22 cm, ima v zalogi po **NIZKI CENI TRGOVINA ŽELEZNE PINTER & LENARD** MARIBOR, ALEKSANDROVA C. 32-34

Hočete kupiti po nizki ceni??

Potem si oglejte veliko zalogo

čevljev 701
dokolenic (gamaš) oblok
perila
torbic za trg potnih košar in raz. galant blaga ter vrvi iz prave konoplje pri **Jakubu Lah, Maribor, Glavni trg šte. 2.**

Prva Jugoslovanska tovarna za usnje in čevlje d. d. **NA BREGU PRI PTUJU**

ima na prodaj 765

prvovrstne gonilne in šivalne jermene

inozemske provenijence v večjih množinah, po zmernih cenah.

ZNANO JE!

da se v veletrgovini manufakturnega blaga **Karst-a Worsche** v Mariboru, Gospodska ulica dobiva vsakovrstno manufakturno blago v največji izbiri po najnižjih cenah

ŽEPNI KOLEDARČEK

CENA K 7-50 ZA LETO 1921 CENA K 7-50

IZDALA IN ZALOŽILA TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU.

VSI državni, avtonomni in privatni uradi :: **VSE** šole in **VSA** trgovska in industrijska podjetja :: **KUPUJEJO**

vse svoje pisarniške potrebščine pri veletrgovini

LUDOVIK ŠEF, MARIBOR, Prešernova ulica šte. 1

Tovarniška zaloga papirja in špec. trgovina pisarniških potrebščin

ZASTOPSTVO za najboljši pisalni stroj „UNDERWOOD“ in razmnoževalni aparat „OPOLOGRAPH“ Na zahtevo pismene Brzjavi: ali ustmene ponudbe. Papiršef Maribor

